

دفتر گزارش کار و فعالیت‌های آزمایشگاهی

آزمایش شماره ۹

تاریخ اجرای آزمایش :

نوسان‌سازها

هدف کلی آزمایش

.....

۹-۴-۴- خلاصه مربوط به مراحل ساخت سیم‌پیچ

.....

.....

.....

.....

۹-۵- پاسخ مربوط به مراحل اجرای آزمایش (قسمت دوم)

۹-۵-۱- مدار آزمایش نوسان‌های میراثونده

.....

.....

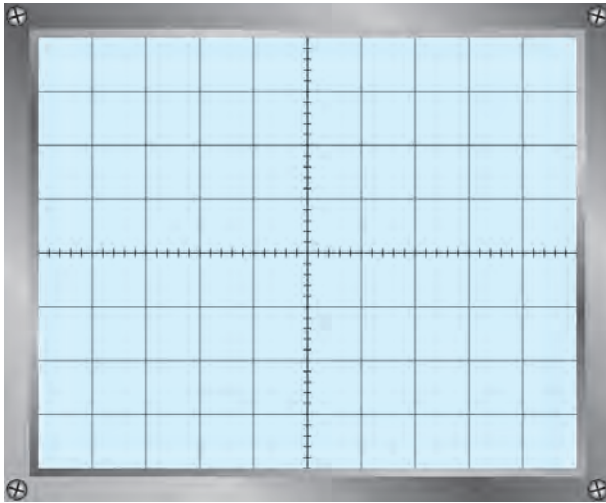
.....

.....

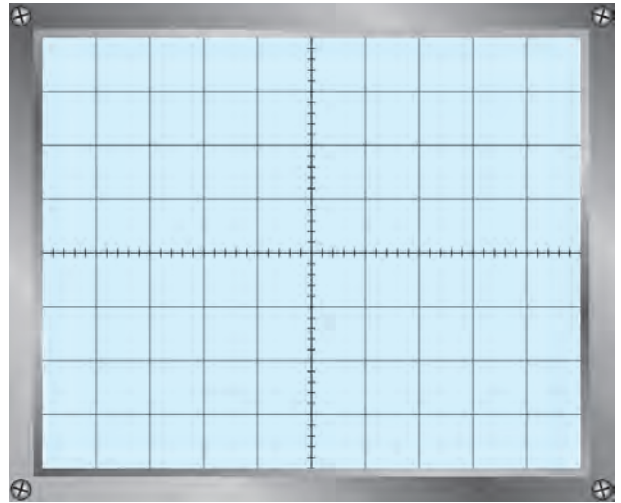
.....

.....

۵-۵-۹- شکل موج نقاط A و B

نمودار ۹-۲- شکل موج نقطه B

نمودار ۹-۱- شکل موج نقطه A

۶-۵-۹- لبه ایجاد نوسان میراثونده

.....
 .....

$F = \dots\dots\dots \text{Hz}$

۷-۵-۹- فرکانس نوسان میراثونده

.....
 .....

۸-۵-۹- نسبت فرکانس اندازه گیری شده و فرکانس ورودی

$\frac{F}{F_{in}} \dots\dots\dots$

$F = \dots\dots\dots F_{in}$

.....
 .....

۹-۵-۹- نتایج حاصل از تغییر فرکانس ورودی

.....
 .....

۱۰-۵-۹- نتیجه اثر حذف خازن ۱/۰ میکروفارادی

.....
 .....

۹-۶- پاسخ مربوط به مراحل اجرای آزمایش (قسمت سوم)

۹-۶-۳- ترسیم مدار آزمایش نوسان ساز کول بیس

.....
.....
.....
.....

۹-۶-۹- ولتاژ DC پایه های ترانزیستور درحالتی که نوسان نمی کند :

ولت $V_B =$ .....

ولت $V_E =$ .....

ولت $V_C =$ .....

ولت $V_{CE} =$ .....

۹-۶-۱۰- کلاس کار و ناحیه کار تقویت کننده

.....

۹-۶-۱۲- مقادیر ولتاژ بایاس ترانزیستور در شرایط وجود نوسان

ولت $V_B =$ .....

ولت $V_E =$ .....

ولت $V_C =$ .....

ولت $V_{CE} =$ .....

۹-۶-۱۳- مقایسه مقادیر ولتاژ پایه ها در حالت بدون نوسان و با نوسان

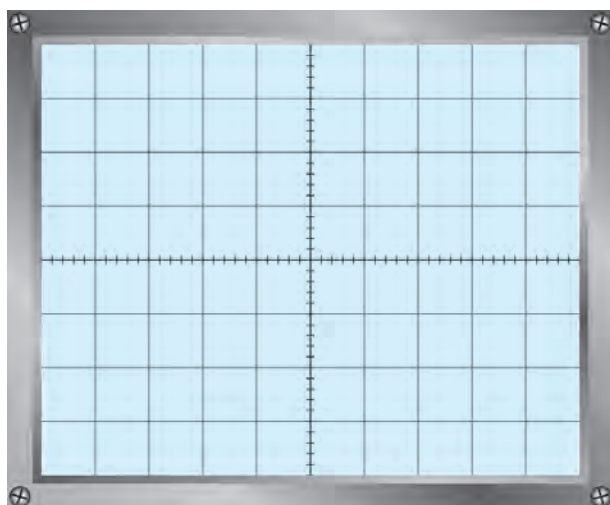
.....
.....
.....

فعالیت فوق برنامه

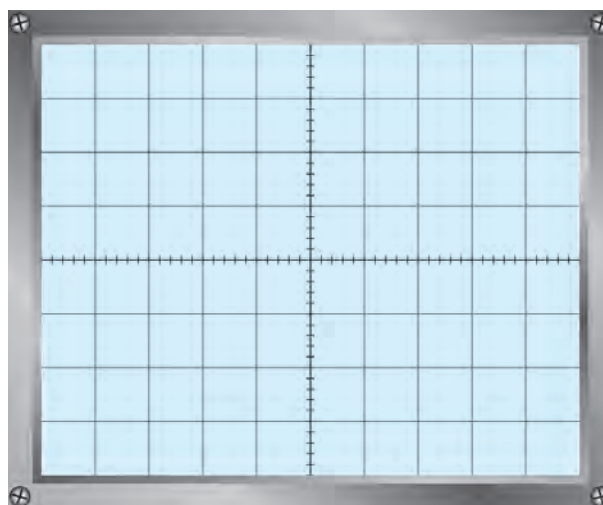
ویژه هنرجویان علاقه مند، شماره فنی ترانزیستورهای معمولی که h_{fe} آن بین ۷۵ تا ۱۲۰ است.

.....
.....
.....
.....
.....

۹-۶-۱۴- شکل موج نقاط A و M

نمودار ۹-۴- شکل موج نقطه M

نمودار ۹-۳- شکل موج نقطه A

۹-۶-۱۵- میزان اختلاف فاز بین موج ورودی و خروجی

$\Phi = \dots\dots\dots$ درجه

۹-۶-۱۶- مقدار بیک تا بیک ولتاژ ورودی و خروجی و فرکانس آنها

$V_{ipp} = \dots\dots\dots$ ولت $V_{opp} = \dots\dots\dots$ ولت

$T = \dots\dots\dots$ sec $F = \dots\dots\dots$ Hz

۹-۶-۱۷- محاسبه مقدار بهره ولتاژ

$A_V = \frac{V_{opp}}{V_{inpp}} = \dots\dots\dots$ مرتبه

۹-۶-۱۸- بررسی مقدار A_V با رابطه $\frac{C_3 + C_4}{C_3}$

.....
 .....
 .....

۹-۶-۱۹- بررسی اثر تغییر خازنهای C_3 و C_4 روی شکل موج خروجی

.....
 .....
 .....

۹-۷- نتایج کلی حاصل از آزمایش‌ها به طور خلاصه

.....
.....
.....

۸-۹- پاسخ به الگوی پرسش

۸-۱-۹- به چه دلیل در نوسان‌ساز مورد آزمایش، بین سیگنال ورودی و خروجی اختلاف فاز وجود ندارد؟

.....
.....

۸-۲-۹- به چه دلیل پایداری فرکانس نوسان‌ساز، به نقطه کار ترانزیستور بستگی دارد؟

.....
.....

۸-۳-۹- اصل بارک هاوزن را شرح دهید.

.....
.....

۸-۴-۹- چرا در مدار مورد آزمایش از تقویت‌کننده بیس مشترک استفاده شده است؟

.....
.....

۸-۵-۹- چرا روی بیس ترانزیستور نوسان‌ساز مورد آزمایش، خازن بای‌پاس وجود ندارد؟

.....
.....

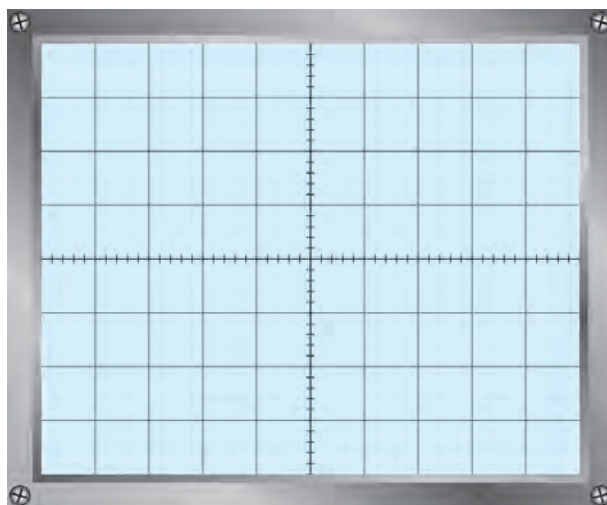
۹-۱۲- پاسخ مربوط به مراحل اجرای آزمایش (قسمت چهارم)

نوسان‌ساز RC پل وین

۹-۱۲-۱- مدار نوسان‌ساز پل وین

.....
.....
.....
.....

۹-۱۲-۶- شکل موج خروجی نوسان ساز

نمودار ۵-۹- شکل موج خروجی نوسان ساز

۹-۱۲-۷- دامنه پیک تا پیک موج خروجی و فرکانس آن

$V_{opp} = \dots\dots\dots$ ولت

$T = \dots\dots\dots$ ثانیه

$F = \frac{1}{T} = \dots\dots\dots$ Hz

$F = \frac{1}{2\pi RC} = \dots\dots\dots$ Hz

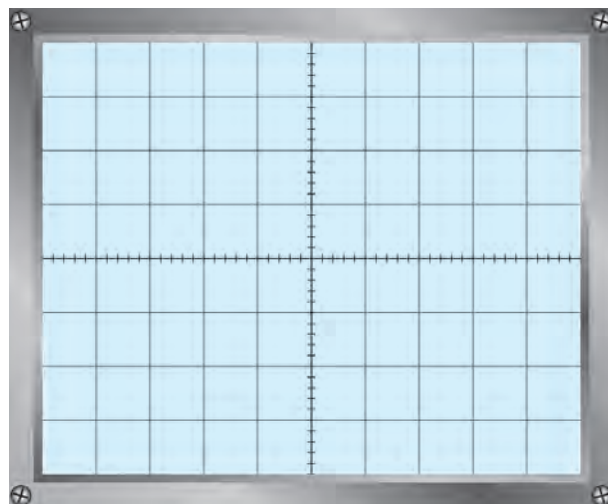
۹-۱۲-۸- محاسبه فرکانس موج

۹-۱۲-۹- محاسبه فرکانس با استفاده از فرمول

۹-۱۲-۱۰- مقایسه فرکانس موج به صورت عملی و تئوری

.....
 .....

۹-۱۲-۱۱- شکل موج ورودی تقویت کننده

نمودار ۶-۹- شکل موج ورودی تقویت کننده

۹-۱۲-۱۲ دامنهٔ بیک تا بیک موج ورودی $V_{inpp} = \dots\dots\dots$ ولت

۹-۱۲-۱۳ محاسبهٔ بهرهٔ ولتاژ تقویت کننده مرتبه $A_V = \frac{V_{opp}}{V_{inpp}} = \dots\dots\dots$

۹-۱۲-۱۴ محاسبهٔ ضریب تقویت شبکهٔ فیدبک مرتبه $B_V = \frac{V_{inpp}}{V_{opp}} = \dots\dots\dots$

۹-۱۲-۱۵ تحقیق اصل بارک هاوزن $A_V \times B_V = \dots\dots\dots$

۹-۱۲-۱۶ میزان اختلاف فاز بین موج ورودی و خروجی تقویت کننده درجه $\Phi = \dots\dots\dots$

فعالیت فوق برنامه

تحقیق ویژهٔ هنرجویان علاقه‌مند، مدار اشمیت تریگر و کاربرد آن

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۹-۱۳ نتایج کلی حاصل از آزمایش‌ها به طور خلاصه

.....

.....

.....

.....

۹-۱۴ پاسخ به الگوی پرسش

۹-۱۴-۱ مدار تقویت کننده با ضریب تقویت مثبت را با آی سی ۷۴۱ رسم کنید و فرمول بهرهٔ ولتاژ آن را بنویسید.

.....

.....

.....

۹-۱۴-۲ مدار شبکه برگشتی نوسان ساز پل وین را رسم کنید.

.....
.....
.....

۹-۱۴-۳ فرکانس موج ایجاد شده توسط نوسان ساز پل وین از چه رابطه‌ای به دست می‌آید؟

.....
.....

۹-۱۴-۴ برای تغییر فرکانس موج ایجاد شده توسط نوسان ساز، چه قطعاتی را باید تغییر داد؟

.....
.....

۹-۱۴-۵ آیا بین سیگنال ورودی و خروجی شبکه برگشتی در این نوسان ساز، اختلاف فازی وجود دارد؟

.....
.....

۹-۱۴-۶ نوع فیدبک در نوسان ساز پل وین مثبت است یا منفی؟

.....
.....

۹-۱۸ پاسخ مربوط به مراحل اجرای آزمایش (قسمت پنجم)

نوسان ساز موج مربعی (مولتی ویراتور آستابل)

۹-۱۸-۱ مدار نوسان ساز موج مربعی (مولتی ویراتور)

.....
.....
.....

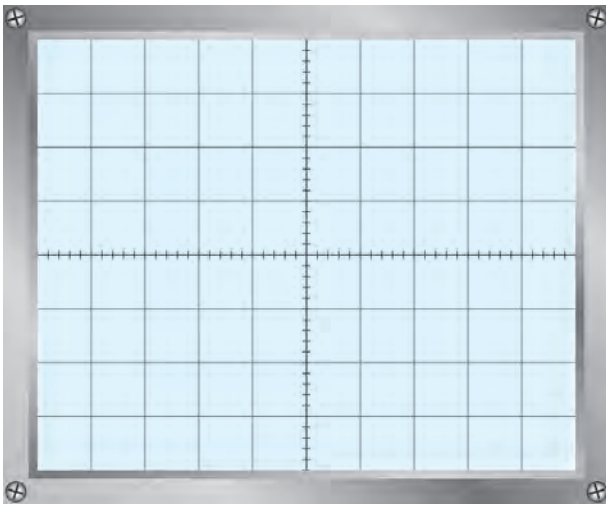
۹-۱۸-۳ ولتاژ پایه‌های ترانزیستورها

جدول ۹-۱ ولتاژ پایه‌های ترانزیستورها

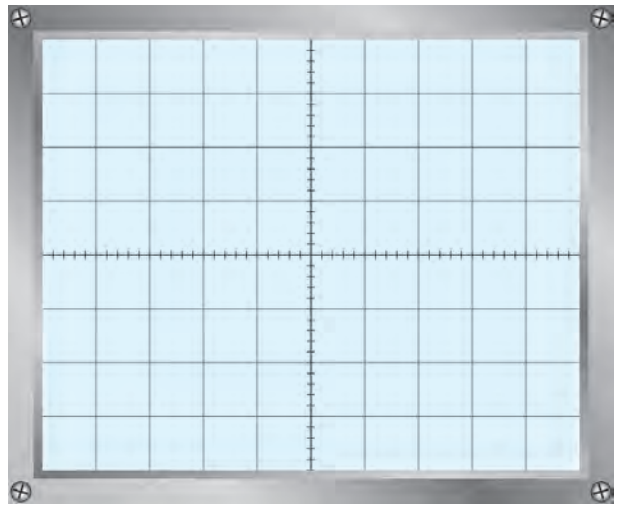
ولتاژ پایه‌ها	Q_1	Q_2
V_C		
V_B		
V_E		

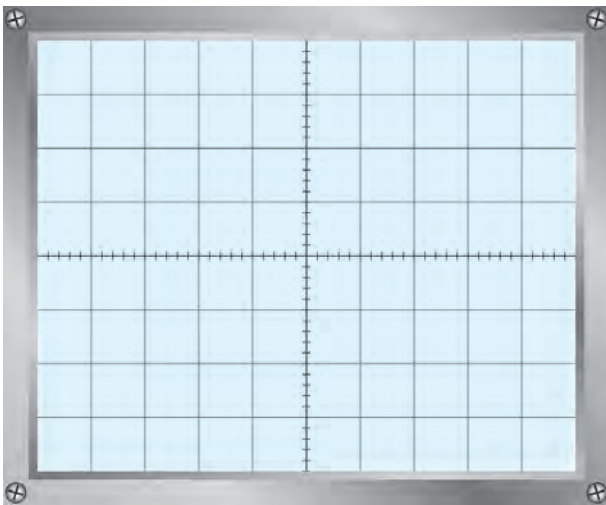
۴- ۹-۱۸- شکل موج نقاط مختلف ترازیستورها

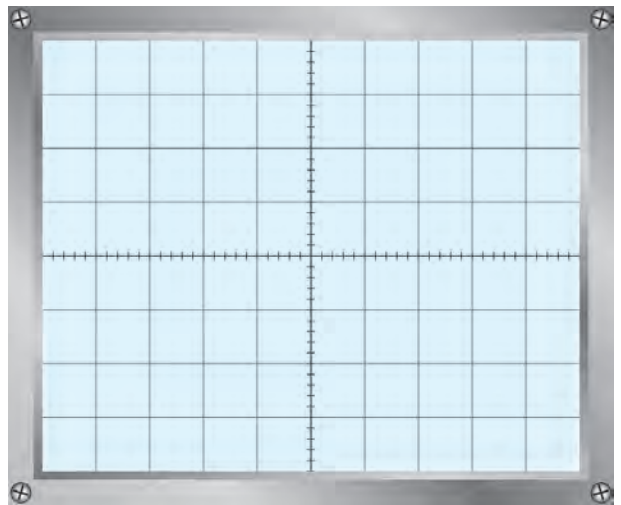
نمودار ۸- ۹- شکل موج V_{B1}

نمودار ۷- ۹- شکل موج V_{C1}

نمودار ۱۰- ۹- شکل موج V_{B2}

نمودار ۹- ۹- شکل موج V_{C2}

۵- ۹-۱۸- مقدار پیک تاپیک هر یک از موجها

$$V_{C1PP} = \dots\dots\dots$$

$$V_{C2PP} = \dots\dots\dots$$

$$V_{B1PP} = \dots\dots\dots$$

$$V_{B2PP} = \dots\dots\dots$$

$$T = \dots\dots\dots$$

۶- ۹-۱۸- زمان تناوب هر یک از موجها

۷- ۱۸-۹- محاسبهٔ پریود موج‌ها با استفاده از فرمول

$$T = 1/\sqrt{R_B C} = \dots = \dots$$

۸- ۱۸-۹- محاسبهٔ زمان تناوب و فرکانس موج با توجه به تغییر مقادیر R_B و C

جدول ۲-۹

مرحله	$R_{B_1} = R_{B_2} = R_B$	$C_1 = C_2 = C$	T	F
۱	$10\text{K}\Omega$	$0.01\mu\text{F}$		
۲	$10\text{K}\Omega$	$0.47\mu\text{F}$		
۳	$47\text{K}\Omega$	$0.01\mu\text{F}$		

۱۹- ۹- نتایج کلی حاصل از آزمایش‌ها به طور خلاصه

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۲۰- ۹- پاسخ به الگوی پرسش

۱- ۲۰-۹- نام دیگر مولتی ویراتور آستابل (بدون تحریک خارجی) را بنویسید.

.....

.....

.....

۲- ۲۰-۹- در مولتی ویراتور آستابل هر ترانزیستور در چه آرایشی به کار رفته است (CC، CB، CE)؟

.....

.....

.....

۳- ۲۰- ۹- مولتی ویراتور آستابل مولد چه نوع سیگنال‌هایی است؟

.....

.....

.....

۴- ۲۰- ۹- در مولتی ویراتور آستابل با کاهش ظرفیت خازن‌ها فرکانس نوسان چه تغییری می‌کند؟

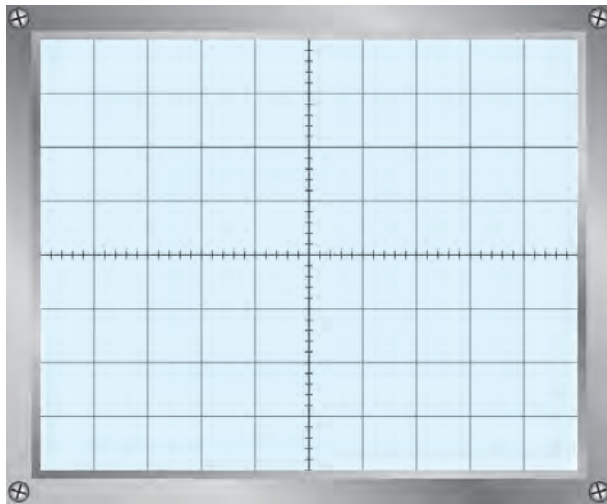
.....

.....

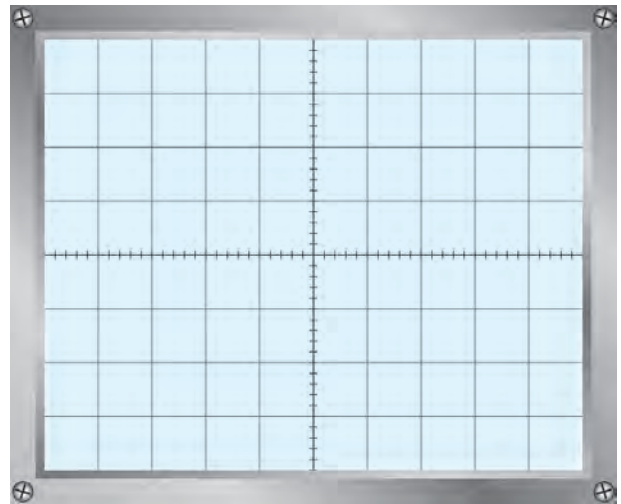
.....

۵- ۲۰- ۹- یک مولتی ویراتور آستابل دارای ثابت زمانی $\tau_1 = R_{B1} C_1 = 0.68$ ثانیه و $\tau_2 = R_{B2} C_2 = 0.5$ ثانیه است.

شکل موج‌های تقریبی V_{C1} و V_{C2} را در نمودارهای ۹-۱۱ و ۹-۱۲ با مقیاس مناسب رسم کنید.

نمودار ۹-۱۲- شکل موج V_{C2}

نمودار ۹-۱۱- شکل موج V_{C1}

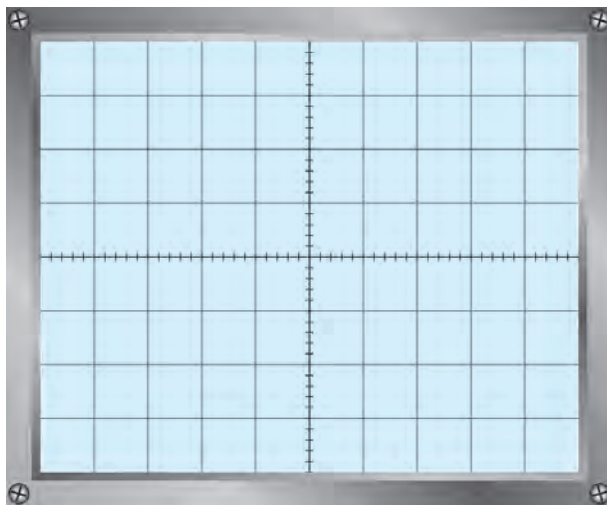
۶- ۲۰- ۹- فرکانس موج سؤال ۵- ۲۰- ۹

T=.....

F=.....

۹-۲۱-۱ پاسخ به کار عملی برای هنرجویان علاقه‌مند (فعالیت فوق برنامه)

۹-۲۱-۲ شکل موج کلکتور TR_p

نمودار ۹-۱۳- شکل موج کلکتور TR_p

۹-۲۱-۳ محاسبهٔ پریود و فرکانس موج

$$T = \dots\dots\dots$$

$$F = \dots\dots\dots \text{Hz}$$

۹-۲۱-۴ محاسبهٔ فرکانس موج خروجی

$$T_{\min} = \dots\dots\dots$$

$$F_{\max} = \dots\dots\dots \text{Hz}$$

$$T_{\max} = \dots\dots\dots$$

$$F_{\min} = \dots\dots\dots \text{Hz}$$

۹-۲۴ پاسخ مربوط به مراحل اجرای آزمایش (قسمت ششم)

نوسان‌ساز با آی‌سی ۵۵۵

۹-۲۴-۱ شکل مدار نوسان‌ساز با آی‌سی ۵۵۵

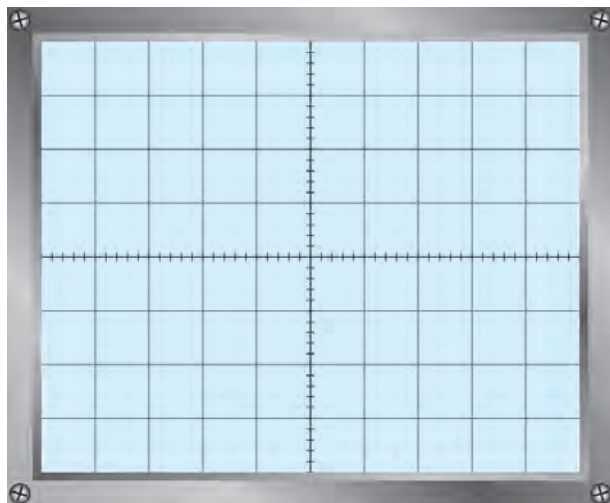
.....

.....

.....

.....

۵-۲۴-۹- شکل موج خروجی نوسان‌ساز

نمودار ۹-۱۴- شکل موج نوسان‌ساز

۶-۲۴-۹- محاسبهٔ پریود و فرکانس موج

T = ...

F = ...Hz

۷-۲۴-۹- محاسبهٔ فرکانس موج با استفاده از فرمول

T = ...

۸-۲۴-۹- مقایسهٔ فرکانس موج خروجی از طریق اندازه‌گیری و محاسبه

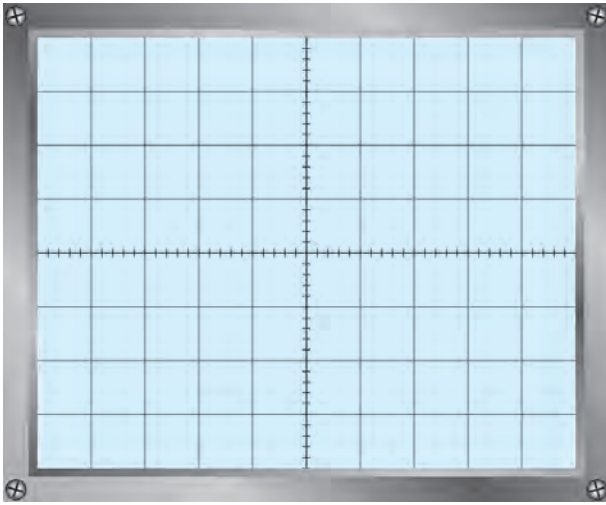
۲۵-۹- نتایج کلی حاصل از آزمایش‌ها به طور خلاصه

۲۶-۹- پاسخ به الگوی پرسش

۱-۲۶-۹- در جدولی، کار هر یک از پایه‌های آی‌سی ۵۵۵ را به اختصار، توضیح دهید.

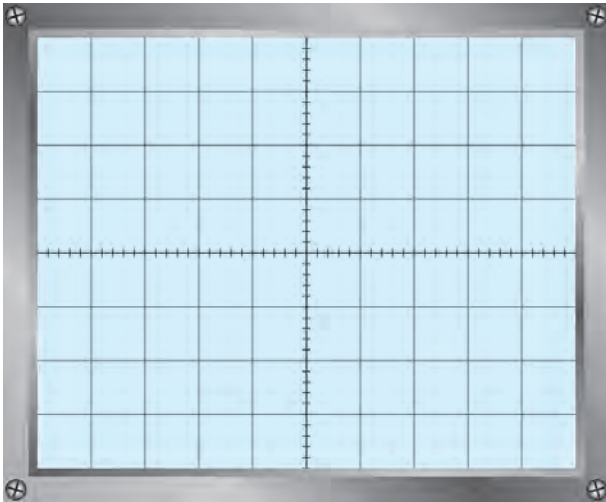
.....
.....

۲-۲۶-۹- شکل موج دو سر خازن C و V_0 را با مقیاس مناسب در نمودارهای ۹-۱۵ و ۹-۱۶ رسم کنید.
۳-۲۶-۹- پررود موجها از چه رابطه‌ای به دست می‌آید؟

نمودار ۹-۱۵- شکل موج دوسر خازن

۴-۲۶-۹- اگر $R_A = 6/8K\Omega$ و $R_B = 3/2K\Omega$ و $C = 1\mu F$ باشد، پررود و فرکانس موج مربعی ایجاد شده توسط آی‌سی را محاسبه کنید.

نمودار ۹-۱۶- شکل موج V_0

۵-۲۶-۹- فرکانس موج ایجاد شده توسط آی سی را با تغییر چه قطعاتی می توان تغییر داد؟

.....

.....

۶-۲۶-۹- تغییر مقدار V_{CC} چه تأثیری روی موج نوسان ساز دارد؟

.....

.....

۲۷-۹- نتایج کار برای هنرجویان علاقه مند (فعالیت فوق برنامه)

۱-۲۷-۹- نتایج کلی حاصل از آزمایش ها به طور خلاصه

.....

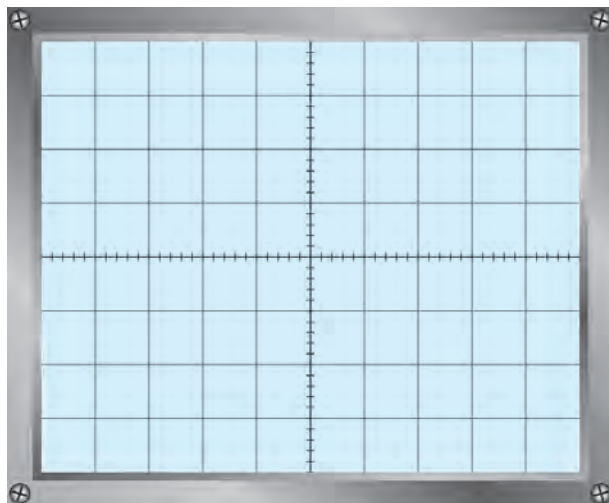
.....

.....

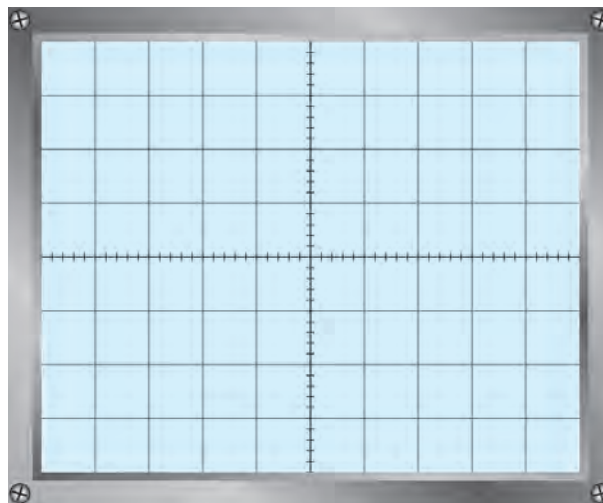
.....

.....

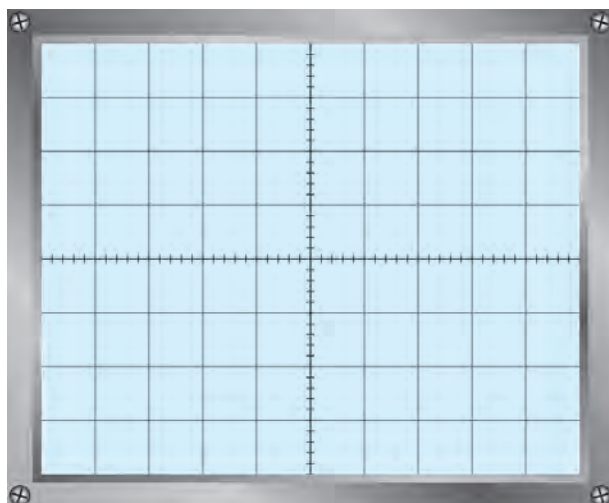
۲-۲۷-۹- شکل موج V_o و C_A و V_o و R_A

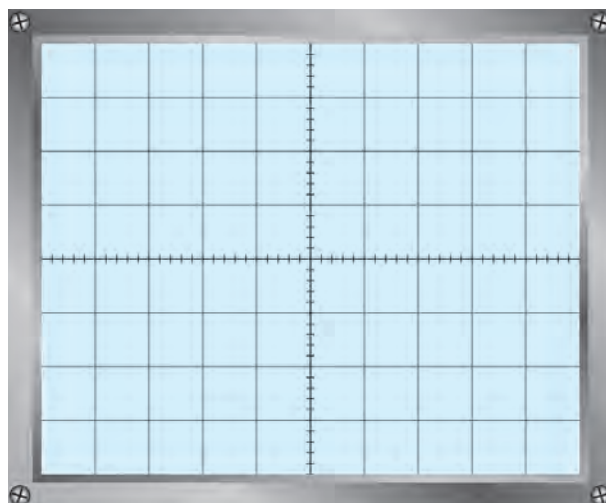
نمودار ۹-۱۸- شکل موج C_A

نمودار ۹-۱۷- شکل موج V_o

نمودار ۲۰-۹- شکل موج R_A

نمودار ۱۹-۹- شکل موج V_O

۹-۲۸- ارزش‌یابی آزمایش شماره ۹

ردیف	عنوان	نمره پیش‌نهادی	نمره کسب شده	تاریخ ۱۳.../.../...
۱	انضباط	۱		نام و نام خانوادگی مربیان کارگاه: ۱-
۲	میزان مشارکت و همکاری	۱		..... ۲- محل امضاء مربیان کارگاه:
۳	رعایت نکات ایمنی	۱		۱ .....
۴	استفاده صحیح از دستگاه‌ها	۱		۲ .....
۵	تنظیم گزارش کار	۲		نام و نام خانوادگی هنرجو: .....
۶	صحت مراحل آزمایش شماره ۹	۱۴		محل امضاء هنرجو: .....
۷	نمره فعالیت فوق برنامه	۲		.....
۸	نمره نهایی آزمون شماره ۹	۲۲		.....
۹	تشویق و تذکر			....